

Apstiprināts ar Latvijas Bibliotēku padomes
2023.gada 24.maija sēdes lēmumu

AKREDITĀCIJAS ATZINUMS

Alūksnes novada bibliotēkai

Alūksnes novada bibliotēka (turpmāk tekstā – Bibliotēka) ir Alūksnes novada pašvaldības kultūras, informācijas un mūžizglītības atbalsta iestāde, kura darbojas kā koordinējošais metodiskais centrs Alūksnes novada publiskajām bibliotēkām. Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija (Vineta Baško, Skaidrīte Daņiļeviča, Dzintra Dzene) izvērtēja bibliotēkas atbilstību akreditācijas nosacījumiem **reģiona galvenās bibliotēkas** statusā pēc akreditācijas termiņa beigām atbilstoši Bibliotēku likuma 9., 10.un 12.pantam un Ministru kabineta 2006.gada 29.augusta noteikumiem Nr.709 „Bibliotēku akreditācijas noteikumi” un konstatēja:

Kritērijs	Atbilst	Daļēji	Neatbilst	Pamatojums. Piezīmes
Bibliotēkas akreditācijas ieteikumi par iepriekšējo periodu ir izpildīti.		X		Nav izveidota lietveža štata vieta. Ilgstoši neizpildīta metodiķa vakance.
Plānošanas dokumenti un iekšējie normatīvie dokumenti				
Bibliotēkai ir izstrādāts vidēja termiņa plānošanas dokuments.	X			
Bibliotēkas darbības mērķi aptver visas funkcijas.	X			

Bibliotēkai ir izstrādāts gada darba plāns un detalizēti darba plāni, pasākumu plāni, kas atspoguļo bibliotēkas darbu.	X			
Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējoši pamatdokumenti.	X			
Bibliotēkas nolikums nosaka bibliotēkas darba organizāciju, funkcijas, tiesības un pienākumus.	X			
Bibliotēkas lietošanas noteikumos skaidri definēta bibliotēkas lietošanas kārtība, lietotāju tiesības un pienākumi.	X			
Bibliotēkā ir izstrādāti un apstiprināti informācijas tehnoloģiju lietošanas noteikumi.	X			
Bibliotēkai ir apstiprināts maksas pakalpojumu cenrādis.	X			
Bibliotēkas nolikums, lietošanas noteikumi ir publiski pieejami.	X			
Bibliotēkas personāls				
Bibliotēkas struktūra un darbinieku skaits nodrošina visu bibliotēkas funkciju sekmīgu veikšanu.		X		Bibliotēkā ir nepietiekams darbinieku skaits - finansējuma trūkuma dēļ ir ilgstoši neaizpildīta metodiķa vakance, nepieciešama lietveža štata vieta, kas apgrūtina pamatfunkciju nodrošināšanu, metodisko funkciju veikšanu pagastu bibliotēkām, kā arī rada darbinieku pārslodzi.
Visiem darbiniekiem tika nodrošināta profesionālā pilnveide, darbinieki var piedāvāt kvalitatīvus bibliotēkās pakalpojumus.	X			

Bibliotēkai ir izstrādāts profesionālās pilnveides plāns bibliotekārā darba jomās.	X			
Bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pārskata periodā (3 gadi)				
Finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu un veicina bibliotēkas attīstību.	X			Finansējums pārskata periodā pieaudzis par 31%, taču finansējums palielināts saistībā ar bibliotēku tīkla centralizāciju (iekļauts pārraugāmo pagasta bibliotēku darbinieku atalgojums).
Krājuma komplektēšanai piešķirtais pašvaldības finansējums nodrošina kvalitatīva krājuma veidošanu ilgtermiņā.	X			Finansējums pārskata periodā samazinājies par 3%. Finansējuma samazināšanos izdodas kompensēt ar centralizētu krājuma komplektēšanu Alūksnes un pagasta bibliotēkās, kā arī ar SBA izmantošanu.
Bibliotēka iesaistās projektu konkursos, piesaistot papildu līdzekļus.	X			
Darbības pamatrādītāji periodā (3 gadi)	2020.g.	2021.g.	2022.g.	1.
Bibliotēkas lietotāju skaits.	1705	1538	1739	Salīdzinot ar 2020. g., palielinājies par 2%.
Apmeklējums.	51369	46654	40425	Salīdzinot ar 2020. g., samazinājies par 21%.
Izsniegums.	43582	38517	39155	Salīdzinot ar 2020. g., samazinājies par 10%.
Iedzīvotāju aptvērums.	23%	22%	25%	Palielinājies par 2%, 2022. g. aptvēra 25% no pilsētas iedzīvotājiem.

Informācijas resursi (krājums, datubāzes)				
Bibliotēkai ir izstrādāta krājuma komplektēšanas koncepcija, kura atbilst bibliotēkas mērķu sasniegšanai un sabiedrības vajadzību nodrošināšanai.	X			Alūksnes novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2023.-2027.gadam.
Krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar koncepciju.	X			
Krājuma izvērtēšana notiek regulāri, pietiekamā apjomā.	X			40 178 vienības.
Krājuma fiziskā kvalitāte ir laba.	X			
Krājums ir lietotājiem ērti pieejams un aplūkojams.		X		Izvietojums pielāgots telpu iespējām.
Krājums nodrošina dažādu iedzīvotāju grupu intereses.	X			
Daiļliteratūras žanru aptvērumš ir plašs.	X			
Krājums bērniem un pusaudžiem tiek komplektēts pietiekamā apjomā, nodrošina visu vecuma grupu intereses.	X			Sastāda 30 % no kopējā krājuma.
Uzziņu un nozaru literatūras krājums ir daudzveidīgs un aktuāls.		X		Ieteicams papildināt un atjaunot krājumu ar jaunāko nozaru literatūru.
Krājuma komplektēšana notiek regulāri.	X			
Bibliotēkas abonēto periodisko izdevumu abonēšanai izlietoti aptuveni 1/3 no finansējuma krājuma komplektēšanai, kas atbilst sabalansēta krājuma veidošanas principiem.	X			
Krājuma apgrozība ir augsta.	X			Grāmatu krājuma apgrozības koeficients sastāda 0,97.
Bibliotēkā ir pieejami un tiek popularizēti multimedālie materiāli.	X			

Bibliotēkā ir pieejamas un aktīvi tiek popularizētas tiešsaistes datubāzes.	X			Bibliotēkā pieejamas divas abonētās datubāzes: News.lv – 1398 un Letonika.lv – 898 skatījumi. News.lv datu bāzes izmantojums, salīdzinot ar perioda sākumu, Bibliotēkā palielinājies par 27%.
Pārskata periodā ir savākti, apkopoti un aprakstīti vietējā kultūras mantojuma (novadpētniecības) materiāli.	X			Ir izveidotas/papildinātas 140 materiālu kopas. No 2017.gada materiālu kopas vairs netiek apkopotas mapēs drukātā formātā, bet materiāli tiek digitalizēti un saglabāti elektroniskajās mapēs. Bibliotēka turpina pašvaldības informatīvā izdevuma tiešsaitē iesniegšanu LNB DOM (digitālo objektu uzglabāšanas un piekļuves sistēma) informācijas sistēmā. Digitalizētas 72 vienības - foto, dokumenti, u.c. Resursu popularizēšanai pārskata periodā tika sarīkoti 19 pasākumi un 23 izstādes.
Elektroniskā kataloga, e-resursu veidošana				
Bibliotēka strādā ar bibliotēku informācijas sistēmu (turpmāk - BIS) ALISE, izmanto visas sistēmas moduļu iespējas.	X			
Krājuma inventarizācija tika veikta atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam termiņam.	X			Inventarizācija tika veikta 2016. un 2017.gadā abonementā, lasītavā, bibliotēkas krātuvē, 2022.gadā- bērnu apkalpošanas nodaļā, izmantojot BIS.

Bibliotēka veido reģiona elektronisko kopkatalogu, dati pilnībā ir atspoguļoti kopkatalogā, resursi ir pieejami tiešsaistē.	X			Kopkatalogā ir atspoguļoti 100 % no krājuma. Kopkatalogā ir pieejama informācija arī par izglītības iestāžu bibliotēku krājumiem.
Reģiona bibliotēku krājumu rekatalogizācija ir pabeigta.		X		Krājumu rekatalogizācija pabeigta 17 Alūksnes novada publiskajās bibliotēkās un 4 bijušā Apes novada (tagad – Smiltenes novada) publiskajās bibliotēkās un 4 no 5 reģiona izglītības iestāžu bibliotēkām. Plānots rekatalogizāciju pabeigt 2024.gadā.
Bibliotēka veido reģiona kultūras mantojuma (novadpētniecības) datubāzi.	X			Turpinās darbs pie Novadpētniecības datubāzes pilnveides, papildinot to ar bibliogrāfiskajiem ierakstiem no vietējo laikrakstu un centrālās preses kārtējiem numuriem, kā arī no grāmatām. Ierakstu skaits uz 01.04.2023. - 18923 (+5565). Bibliotēka turpina veidot Novadnieku datubāzi (iekļautas 398 personas).
Bibliotēka veido informatīvo materiālu lietotājiem par digitalizētajiem kultūras mantojuma tiešsaistes resursiem.	X			Tiek piedāvātas izziņošas nodarbības “Novadpētniecības resursi bibliotēkā”; “Alūksnes Mazā gaismas pils”. Informācija par novadpētniecības krājumu, novadpētniecības un pašvaldības dokumentu datu bāzēm, kolekcijām pieejama bibliotēkas vietnē www.albibl.lv sadaļā Novadpētniecība

Bibliotēkas kopkataloga ierakstu kvalitāte ir laba, regulāri tiek veikta kontrole un rediģēšana.	X			
Bibliotēkas publicitāte. Informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē				
Bibliotēkas tīmekļa vietnē lietotājiem tiek sniegta aktuāla informācija par bibliotēkas lietošanas noteikumiem, darba laiku, pakalpojumiem, informācijas resursiem, kontaktinformācija.	X			Pārskata periodā atjaunota Bibliotēkas tīmekļa vietne http://albibl.lv
Tīmekļa vietnē ir informācija par visām reģiona novadu pašvaldības bibliotēkām, saturs tiek uzturēts un atjaunots regulāri.	X			
Bibliotēkas tīmekļa vietnē darbojas tulkošanas rīks.	X			
Informācija par bibliotēku ir pieejama arī vietējos preses izdevumos, kā arī informatīvo bukletu un afišu veidā. Aktuālā informācija tiek ievietota arī sociālajos tīklos.	X			Informācija pieejama novada pašvaldības interneta vietnē un informatīvajā izdevumā "Alūksnes Novada Vēstis", vietējā laikrakstā "Alūksnes un Malienas Ziņas" un tā digitālā satura vietnē https://aluksniesiem.lv/ , tiek veidotas informatīvas lapas, bukleti un afišas. Aktīvi darbojās sociālo tīklu kontos facebook (972 sekotāji) un draugiem.lv (669 sekotāji).
Bibliotēkas pakalpojumi un rīkotie pasākumi				
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja lasīšanas veicināšanas un kultūras mantojuma popularizēšanas	X			Pārskata periodā 28 izstādes, 199 pasākumi. Plašs piedāvājums, atbilstošs dažādām mērķgrupām - tikšanās ar

pasākumus (jauno grāmatu dienas, tikšanās ar literātiem, Grāmatu svētki, Dzejas dienas, novadam veltīti pasākumi).				autoriem, lekcijas, dzejas dienas, sarunas, konkursi, radošās darbnīcas, autorkoncerti, literārās meistardarbnīcas u.c. Daļa pasākumu pieejami tiešsaistē.
Pārskata periodā bibliotēka aktīvi iesaistījās pašvaldības rīkotajos pasākumos, sadarbojās ar pilsētas kultūras u.c. pašvaldības iestādēm, NVO.	X			Sadarbība ar sabiedriskajām organizācijām, senioru kopām, izglītības iestādēm, Kultūras un sporta nodaļu, Alūksnes uzņēmējdarbības atbalsta centru, Alūksnes novada muzeju, kā arī Gulbenes, Madonas un citām Latvijas bibliotēkām.
Bibliotēkā regulāri notika lietotāju konsultēšana un mācības darbam ar datoru, mācības un konsultēšana par datubāzu, digitālo resursu, e-pakalpojumu izmantošanu.	X			Medijpratības nodarbības senioru biedrības "Sudrabs" dalībniekiem, darba meklētājiem, kuri apgūst sociālā aprūpētāja profesiju, apmācības datora pamatprasmēs. Notikušas individuālas tiešsaistes konsultācijas, apmācības "Dari digitāli!".
Krājuma izsniegšana un saņemšana Bibliotēkā notiek automatizēti. Tiešsaistē darbojas attālais pakalpojums lietotājiem – grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana.	X			Kopumā autorizācijas dati izsniegti 852 lietotājiem, kas ir 49% no visiem reģistrētajiem lietotājiem.
Bibliotēka izmanto un piedāvā starpbibliotēku abonementa pakalpojumus.	X			SBA izmantošana aktivizējusies: no citām bibliotēkām saņemto izdevumu skaits pieaudzis par 182 %, uz citām bibliotēkām nosūtīto – par 31 %. Bibliotēka izmantojot SBA moduli, izsniegusi 2325 izdevumus, saņēmusi 344 resursus.

Bibliotēka nodrošina novada pašvaldības sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību.	X			Tiek veidota Pašvaldības dokumentu datubāze, kurā uz 01.04.2023. ir 5015 ieraksti (+1958).
Bibliotēkas darbiniekiem ir laba informācijpratības.	X			
Bibliotēkā ir uzskatāmi izvietoti informatīvie materiāli par pakalpojumiem, pasākumiem, mācībām.	X			
Apmeklētāju atsauksmes Ierosinājumu/atsauksmju burtnīcā par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem ir pozitīvas.	X			
Bibliotēkas darba laiks nodrošina iedzīvotājiem iespēju izmantot pakalpojumus darba dienās arī pēc plkst. 17:00 vai brīvdienā.	X			Darbdienās: no 10:00 – 18:00; sestdienās no 9:00 – 15:00.
Tika veiktas aptaujas, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli un ierosinājumus par bibliotēkas darbu.	X			2021.gada septembrī- oktobrī iedzīvotāji tika aicināti uz diskusiju “Kādu es vēlos redzēt jauno Alūksnes bibliotēku?”. 2023.gadā Bibliotēkas interneta vietnē bija iespēja izteikt savu viedokli par bibliotēkas apmeklējuma mērķi.
Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi būtiski sekmē iedzīvotāju mūžizglītību.	X			Atbalsta formālo, neformālo un interešu izglītību.
Darbs ar bērniem un jauniešiem				
Bibliotēkā ir struktūrvienība - Bērnu apkalpošanas nodaļa, kuras darbs orientēts uz pirmskolas vecuma bērnu, skolēnu no 1.līdz 9.klasei, vecāku, pedagogu un citus interesentu apkalpošanu.	X			Darbu veic 2 galvenie bibliotekāri. 43% no bibliotēkā reģistrētiem lietotājiem ir bērni.

Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja krājuma popularizēšanas un lasīšanas veicināšanas pasākumus; īstenoja lasīšanas veicināšanas pasākumu programmu bērniem un pusaudžiem.	X			Bibliotēka piedalās Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija”, “Skaļās lasīšanas sacensība” u.c. Katru gadu tiek realizēts VKKF projekts, kura ietvaros notiek tikšanās ar rakstniekiem un radošām personībām.
Bibliotēka aktīvi sadarbojās ar pilsētas izglītības iestādēm.	X			Galvenie sadarbības partneri ir Alūksnes pilsētas izglītības iestādes, Alūksnes bērnu un jauniešu centrs, novada skolu un pašvaldību bibliotēkas.
Darbs ar bērniem un jauniešiem ir labā līmenī.	X			
Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšana. Metodiskais darbs				
Metodiskā darba funkcijas un konsultācijas reģiona pašvaldību bibliotēkām ietilpst bibliotēkas darbinieku amata pienākumos.		X		Funkciju koordināciju veic Bibliotēkas direktore, piesaistot pārējos bibliotēkas darbiniekus. Pārskata periodā ir neaizpildīta metodiķa štata vieta, ierobežotā finansējuma dēļ.
Bibliotēka veica bērnu bibliotekārās apkalpošanas darba koordināciju reģiona bibliotēkās, regulāri sniedza informāciju par aktualitātēm darbā ar bērniem un jauniešiem.	X			
Bibliotēka organizēja bibliotekārā darba praktikumus jaunatnācējiem, individuālās apmācības bibliotekāriem par dažādiem bibliotekārā darba jautājumiem, konsultēja uzziņu un informācijas darbā reģiona bibliotēku darbiniekus.	X			

Bibliotēka sekmīgi sagatavoja reģiona bibliotēkas vietējas nozīmes bibliotēku akreditācijai.	X			2022. gadā sekmīgi notika vietējas nozīmes bibliotēku akreditācija.
Bibliotēka sekmīgi un savlaicīgi veica reģiona bibliotēku darba rādītāju apkopošanu un datu rediģēšanu Latvijas Digitālajā kultūras kartē.	X			
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja seminārus reģiona bibliotekāriem, iepazīstināja ar nozares aktualitātēm, organizēja profesionālās pilnveides mācības.	X			Gadā tika rīkoti vidēji 4 semināri.
Bibliotēka piedalījās novadu bibliotēku krājumu inventarizācijās.	X			Automatizētās krājuma inventarizācijas pārskata periodā tika veiktas 12 bibliotēkās
Bibliotēka sekmīgi veica reģiona pašvaldību bibliotēku profesionālo vadību, bibliotekārā darba koordināciju reģionā, konsultācijas novadu pašvaldību publisko bibliotēku vadītājiem un izglītības iestāžu bibliotēkām.		X		Lai nodrošinātu sekmīgu darba veikšanu, Bibliotēkas direktore uzņemas papildus slodzi, ilgstoši strādājot ārpus darba laika, tāpēc ļoti būtiski ir risināt jautājumu par metodiķa pieņemšanu darbā.
Bibliotēkas infrastruktūra				
Bibliotēkas telpu platība, to tehniskais stāvoklis ir atbilstoši, lai veiktu bibliotēkas funkcijas, sniegtu kvalitatīvus un daudzveidīgus bibliotekāros pakalpojumus.		X		Publiskās pieejamības telpas – 287 m ² . Bibliotēkas ēka nav atbilstoša, lai nodrošinātu ērtu krājuma pieejamību un popularizēšanu, pakalpojumu saņemšanu visām iedzīvotāju grupām. Nepieciešams turpināt darbu pie jaunas bibliotēkas ēkas izveides projekta.
Telpu iekārtojums ir funkcionāls. Ir nodrošināti ērti apstākļi dažādām mērķgrupām.		X		Telpas ir šauras, tajās nevar pārskatāmi izvietot krājumu un ērti nodrošināt pakalpojumus.

Bibliotēkā ir telpa pasākumiem.	X			Dzimtsarakstu nodaļai atbrīvojot telpu, ir iegūta zāle pasākumiem.
Bibliotēkā ir mācību un semināru telpa.	X			
Bibliotēkā ir izveidota klusā (individuālā) lasītava.			X	
Telpu noformējums ir informatīvs un estētiski pievilcīgs.	X			
Telpu apgaismojums ir labs.	X			
Mēbeļu un pārējā aprīkojuma atbilstība – laba.		X		Nepieciešams uzlabot.
Tehnoloģiskais nodrošinājums lietotājiem (datori, multifunkcionālās iekārtas) ir labs.		X		Nepieciešams atjaunot.
Tehnoloģiskais nodrošinājums darbiniekiem (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas, skeneri) ir labs.		X		Nepieciešams atjaunot.
Klimatiskie apstākļi telpās ir atbilstoši prasībām.		X		Telpās nav nodrošināta ventilācijas vai kondicionēšanas iespēja.
Bibliotēka ir pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem.		X		Ir uzbrauktuve pie ieejas durvīm, iespēju robežās pakalpojumi tiek nodrošināti pirmajā stāvā.
Apmeklētāju informēšanai pie ieejas ir plāksne ar bibliotēkas nosaukumu un darba laiku.	X			
Pilsētā ir izvietotas norādes uz bibliotēku.			X	

Slēdziens

Alūksnes novada bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem, un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir **reģiona galvenās bibliotēkas statuss**.

Ieteikumi

1. Papildināt un atjaunot krājumu ar jaunāko nozaru literatūru.
2. Rast iespēju paaugstināt finansējumu bibliotēkas krājuma komplektēšanai.
3. Rast iespēju pieņemt darbā metodiķi.
4. Rast iespēju izveidot lietveža amata vienību.
5. Pakāpeniski atjaunot bibliotēkas datortehniku, atjaunot bibliotēkas mēbeles un pārējo aprīkojumu.
6. Uzlabot klimatiskos apstākļus telpās, nodrošinot ventilācijas vai kondicionēšanas iespēju.
7. Rast iespēju palielināt bibliotēkas darbinieku atalgojumu.
8. Pilsētā izvietot norādes uz bibliotēku.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja

(paraksts*)

D.Šmita

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU